

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 490/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď. a V. Ď., obaja M., zastúpených advokátom Mgr. M. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb/16/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. a V. Ď. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. novembra 2011 doručená sťažnosť J. Ď. a V. Ď. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 33 Cb/16/2010.

2. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že sú účastníkmi súdneho konania na strane odporcov, ktorým bol „doručený platobný rozkaz na zaplatenie sumy 1542,95 Eur s príslušenstvom“, proti ktorému podali odpor 19. mája 2009.

„V ďalšom priebehu súdneho konania sa uskutočnili 2 pojednávania a to v dňoch 05. 10. 2010 a 14. 12. 2010. Počas celého doterajšieho priebehu roka 2011 súd už žiadne ďalšie úkony vo veci nevykonal, a to bez zavinenia Sťažovateľov. Napriek tomu, že neexistovali žiadne prekážky postupu, Okresný súd Pezinok v roku 2011 už žiadne ďalšie pojednávanie neinicioval ani neurobil žiadny iný úkon, ktorý by viedol k meritórnemu riešeniu veci.

Vzhľadom na nečinnosť súdu Sťažovatelia podali dňa 04. 08. 2011 žiadosť o vytýčenie termínu pojednávania, ktorá obsahovala aj sťažnosť na postup súdu vo veci porušovania práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, keďže ku dňu podania sťažnosti to už bolo celkovo skoro 8 mesiacov, počas ktorých sa nekonalo meritórne pojednávanie vo veci samej...

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Okresný súd Pezinok minimálne od 15. 12. 2010 nepostupuje v súlade so zásadami hospodárneho a rýchleho prejednávania a rozhodnutia veci a už vôbec nie v prospech ochrany práv účastníkov konania, ale svojimi úkonmi a svoju nečinnosťou ako aj svojim neefektívnym a nesústredeným postupom len vytvára procesné prekážky riadneho výkonu rozhodovacích právomocí. Ku dňu podania tejto sťažnosti je to celkovo skoro 11 mesiacov bez akéhokoľvek úkonu súdu vo veci samej.“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľa 1 J. Ď... a Sťažovateľa 2 V. Ď... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok... spisová značka konania 33 Cb/16/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje v konaní vedenom pod spisovou značkou 33 Cb/16/2010 konať bez zbytočných prieťahov.

3. J. D... a V. Ď... sa priznáva finančné zadosťučinenie každému z nich v sume po 2.500,- EUR (slovom dvetisíc päťsto eur), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný uhradiť v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Pezinok je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia J. D... a V. Ď... vo výške 310,02 EUR s DPH, a to na účet ich právneho zástupcu... do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

7. Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na

konanie pred ním, a to vzhľadom na situáciu, že sťažovatelia v konaní pred ústavným súdom nepreukázali doručenie sťažnosti predsedovi okresného súdu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

8. Podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch sťažnosť môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva. Podľa § 64 ods. 1, 2 a 3 citovaného zákona účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov. Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti. Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky. Podľa § 66 citovaného zákona o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ upovedomený písomne. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

9. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa

§ 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody ústavný súd nezistil. Ani priložený list sťažovateľov z 2. augusta 2011 nemožno považovať za kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v súdnom konaní adresovanú predsedovi okresného súdu, a to už len z toho dôvodu, že nie je adresovaný predsedovi okresného súdu. Ústavný súd preto nevzhladol v takto uvádzanom dôvod hodný osobitného zreteľa.

10. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobné konzekvencie vyplývajú aj z už citovaného ustanovenia § 64 a § 66 zákona o súdoch.

11. Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ podaním sťažnosti poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení pre účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

12. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

13. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2011